

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Παρασκευή Κοψιδά-Βρεττού, Πέραν βεβαιότητας και αυταπάτης-Στα χαρακώματα της γραφής του Γιώργου Δουατζή

siteadmin • 7 Φεβρουαρίου 2026

Κυκλοφόρησε πρόσφατα (Οκτώβριος 2025) από τις ποιητικές εκδόσεις Στίξις η φιλολογική μελέτη της Παρασκευής Κοψιδά-Βρεττού, με τίτλο: *Πέραν βεβαιότητας και αυταπάτης-Στα χαρακώματα της γραφής του Γιώργου Δουατζή*. Όπως και ο υπότιτλος αποκαλύπτει, πρόκειται για την ανατομία του έργου του ποιητή, δοκιμιογράφου, μυθιστοριογράφου, θεατρικού συγγραφέα και γνωστού δημοσιογράφου Γιώργου Δουατζή. Από τους πρωταγωνιστές, κατά την πρώτη δεκαετία του 1970, των πρώτων ειδησεογραφικών προσωπικοτήτων της ΕΡΤ, ο Γιώργος Δουατζής θα διακριθεί σε πολλούς δημοσιογραφικούς ρόλους σε εφημερίδες, περιοδικά, ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς ως ρεπόρτερ, αρθρογράφος, πολιτικός αναλυτής, διευθυντής και συστηματικός αρθρογράφος. Οι σπουδές του στην Ανωτάτη Βιομηχανική Σχολή της Θεσσαλονίκης και στο VIII Πανεπιστήμιο του Παρισιού, στο πεδίο της Κοινωνιολογίας, τού έχουν προσπορίσει ένα σημαντικό ακαδημαϊκό υπόβαθρο για τις γραφές του.

Πέρα από το πλούσιο και πολυδιάστατο δημοσιογραφικό του έργο-το οποίο βρίσκεται σε άμεση επικοινωνία και αλληλοτροφοδότηση με το καθαρά συγγραφικό του έργο-, ο Δουατζής είναι ο δημιουργικός άνθρωπος της σκέψης. Νους στοχαστικός, ανήσυχος μελαγχολικός, δεμένος αξεδιάλυτα με τα μεγάλα προβλήματα του τόπου και των καιρών του αλλά και με μια καθολική εποπτεία του ανθρώπινου, χωρίς όρια και περιορισμούς. Στα 41 βιβλία που έχει εκδώσει (ποίηση, διηγήματα, μυθιστορήματα, θεατρικά), συμμετέχοντας και σε 16 συλλογικά, παρελαύνει, με ένταση και αγωνία και με βαθύ στοχαστικό διαλογισμό-που ανασκάπτει αιτίες και προτείνει λύσεις- η βιωμένη κρίση της εποχής και του κόσμου του. Πρόσφατα θα εμφανιστεί και με ένα ακόμα συμπληρωματικό του ταλέντο, ως συνέχεια της ενασχόλησής του με την καλλιτεχνική φωτογραφία: η ζωγραφική, στην οποία επίσης εναποθέτει, εικαστικά στις αφαιρετικές του δημιουργίες, τα σκοτεινά «χρώματα» της σύγχρονης ζωής και των προεκτάσεών της στο μέλλον.

Αυτή η φιλολογική «σπουδή» της Βιβής Κοψιδά-Βρεττού στο έργο του με την παρούσα έκδοση, συνιστά έναν αυθεντικό – όπως και για κάθε δημιουργό-τρόπο της γνωριμίας μαζί του. Άλλωστε τους περισσότερους ανθρώπους που τιμάμε και αποδεχόμαστε και που συγκαταλέγονται σε ένα είδος προσωπικού, εγκιβωτισμένου πνευματικού πλούτου, τους έχουμε γνωρίσει μέσα από τη σκέψη τους, σύστοιχη ενδεχομένως με τις χρόνιες δικές μας αναζητήσεις και αγωνίες. Έτσι, ο Γιώργος Δουατζής φέρει εξακολουθητικά-ως είδος φυσικού πετρωμένου- τον βασανιστικό στοχασμό του, κατάκτηση συν των χρόνων της προσωπικής του «έν-τεχνης σοφίας». Και αδιατάρακτα πορεύεται με τη μελαγχολική του σύννοια και την τιμιότητα της γραφίδας του, πεμπουσία της πνευματικότητας και της γραφής του, -της φύσης του της ίδιας, ως στοχαζόμενου βαθιά και με συνέπεια λόγου και πράξης, πνευματικού ανθρώπου.

Από το βιβλίο, ένα Δείγμα Γραφής

Ένας «γενναίος άνθρωπος»

Ο Γιώργος Δουατζής είναι –το λέω και το γράφω με απόλυτη συνείδηση –ένας «γενναίος άνθρωπος». Αλλά ποιος είναι αλήθεια ο γενναίος άνθρωπος; Και γιατί ο Γιώργος Δουατζής ανήκει σ'αυτή την ομοταξία των γενναίων ανθρώπων; Ο νους μας κατευθύνεται αυθόρμητα στον πόλεμο, στις μεγάλες μάχες, στους ήρωες και στα κατορθώματα των μεγάλων επών, στη θαρραλέα αναμέτρηση με τη μεγαλύτερη –από τη δική μας- δύναμη, σε κείνη τη συγκρουσιακή τραχύτητα (collision roughness) βγαλμένη μέσα από τους αιώνες ανθρώπινης παρουσίας. Εν ειρήνη, γενναίος είναι ο άνθρωπος που τολμά, θαρραλέα πάλι, τον αγώνα της ζωής. Που υπερβαίνει εμπόδια, δυσκολίες, αντιξοότητες. Που διασχίζει πυκνόφυτα δάση ή άνυδρες ερήμους. Που τολμά και νικά στην αναμέτρηση με τον ύψιστο πόνο. Που καταφάσκει στη ζωή. Και κάτι περισσότερο: που αποδιώχνει το κακό και φέρει στους ανθρώπους την πρόοδο ή τη χαρά, όπως ο Προμηθέας της ελληνικής μυθολογίας ή ο γενναίος Pai Yao, στην κινέζικη μυθολογία.

Σε ποια κατηγορία από τις παραπάνω μπορεί να εντάξουμε τον ποιητή και «δημιουργό της γραφής» Γιώργο Δουατζή; Εδώ θα μας συνδράμει ο ίδιος, μέσω του κεντρικού ήρωα του βιβλίου του, *Μη φεύγετε κύριε Ευχέτη*: «...γενναίος είναι ο δημιουργός που τολμά, που ανοίγει δρόμους και παλεύει με τις νέες αλήθειες. Που έχει το κουράγιο να δέχεται ότι κάθε αλήθεια είναι από τη φύση της αυτοαναιρούμενη και δεν μπορείς να στηρίζεσαι ανέμελος πάνω της. Γενναίος είναι αυτός που γεύεται τη ζωή άφοβα, σε όλες της τις εκφάνσεις». Και αλλού: «Πιστεύω πράγματι σε μια αριστοκρατία του πνεύματος, που απαρτίζεται από αυτούς που χαρακτηρίζω γενναίους. Η οποία αριστοκρατία δεν έχει να κάνει με κοινωνικούς, ταξικούς διαχωρισμούς, με φυλή, φύλο, ηλικία, εμφάνιση και άλλα. Είναι αυτοί οι ελάχιστοι, που παλεύουν τις νύχτες παράγοντας έργο. Οι τολμηροί, που δε φοβούνται την αλήθεια της ζωής και της τέχνης τους. Αυτοί, που δεν ντρέπονται για τις ευαισθησίες τους και τις προβάλλουν δημόσια. Ξέρεις πόση γενναιότητα απαιτούν όλα αυτά;»

Αυτή τη διατύπωση του γενναίου ανθρώπου χρησιμοποίησε ο ίδιος ο συγγραφέας για τον μεγάλο Έλληνα στοχαστή Κώστα Αξελό (1924-2010). Και είναι το σημείο απόλυτης σύγκλισης μεταξύ των δύο, που δημιούργησε και την ανθρώπινη μεταξύ τους εγγύτητα, την αυθεντικότητα μιας αμοιβαιότητας της σκέψης, ανόθευτη από οποιαδήποτε λυσιπτέλεια και πρόκληση-πέρα από εκείνη της βαθιάς «σκέψης». Ποιο είναι ωστόσο το στοιχείο που απαιτεί η άσκηση της γενναιότητας στην περίπτωση του δημιουργού; «Όλοι οι στοχαστές», θα μας πει ο Γιώργος Δουατζής, μπαίνουν στην περιπέτεια αναζήτησης της αλήθειας». Και θα συμπληρώσει: «Αρκετοί από αυτούς είχαν τη δύναμη να αποδεχθούν τη μη μοναδικότητα και το ασυνείδητο αυτοαναιρούμενο της αλήθειας». Να και μια ακόμα πράξη γενναιότητας-η παραδοχή του ασύλληπτου και εσαεί αυτοαναιρούμενου της αλήθειας-σημείο που υπογραμμίζει και προκειμένου για τη θεώρηση της αλήθειας, ο Αξελός: «Το παιχνίδι της περιπλάνησης κάνει να εμφανίζονται, να εξαφανίζονται και να ξαναγεννιούνται όλες οι αλήθειες».

Τη γενναιότητα να παλεύει με την ή τις αλήθειες την έχει ασκήσει με σκέψη και πράξη, σε όλη τη μέχρι σήμερα διαδρομή της ζωής και της γραφής του, ο Γιώργος Δουατζής. Πρόκειται για τη δική του πνευματική βάσανο, μια ανωφερή *via dolorosa*, που διαπερνά κάθε κύτταρο της πολυδύναμης σκέψης του με τη στοχαστική μελαγχολία του άχθους της ύπαρξης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένας "γενναίος" άνθρωπος

Γιώργος Δουατζής: Ένας επαγγελματίας της γραφής, ένας "ερασιτέχνης" της διανόησης

"Αυτοαναιρούμενη αλήθεια": Συνηχήσεις Αξελού-Δουατζή

Στη διατομή ποιητικότητας και στοχαστικότητας

Προς μια ποιητική θεωρία

Ο ποιητής Μιχαήλ Ευχέτης: Μια αυτοπροσωπογραφία;

Προς μια ανθρωπιστική θεωρία

Και η ποίηση στην αποστολή του ανθρωπισμού

Η τέχνη ως πεδίο άσκησης της σκέψης του Γιώργου Δουατζή

Ο "λόγος" της σιωπής στη στοχαζόμενη φωνή του Γιώργου Δουατζή

Παρασκευή Κοψιδά-Βρεττού

Πέραν βεβαιότητας και αυταπάτης

Στα χαρακώματα της γραφής του Γιώργου Δουατζή